

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Cob/127/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7515218536
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Maruščáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7515218536.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Slávky Maruščákovvej a členov senátu JUDr. Rastislava Pellu a JUDr. Natálie Štrkolcovej v spore žalobcu: A. B. C., SHR, IČO: 30 310 822, so sídlom 044 47 Kecerovský Lipovec č. 32, zast.: JUDr. Milan Knop, advokát Krmanova 1, 040 01 Košice, proti žalovanej: Obec Boliarov, IČO: 00 323 993, so sídlom 044 47 Boliarov 25, zast.: JUDr. Juraj Ferenčík, PhD., s.r.o., so sídlom Krivá 23, 040 01 Košice, IČO: 51 034 336, v konaní o zaplatenie 3.424,44 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 25.2.2020, č.k. 17Cb/85/2015-190 v spojení s dopíňacím rozsudkom č.k 17Cb/85/2015-202 zo dňa 20.4.2020 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok č.k. 17Cb/85/2015-190 zo dňa 25.2.2020 tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

Okresný súd Košice I (ďalej len „súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 2.028,08 eur spolu s 9,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.424,44 eur od 18.9.2014 do 15.4.2015 a v sadzbe 8,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 2.028,08 eur od 16.4.2015 až do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, Žalobca má voči žalovanej právo na náhradu trov konania vo výške 18,44%, o výške ktorých bude po právoplatnosti tohto rozsudku rozhodnuté osobitným uznesením.

Dopíňacím rozsudkom zo dňa 20.4.2020 č.k. 17Cb/85/2015-202 v súlade s § 225 ods. 1 CSP doplnil rozsudok Okresného súdu Košice-okolie sp.zn. 17Cb/85/2015 zo dňa 25.2.2020 o výroky: Konanie sa v rozsahu sumy 1.396,36 eur zastavuje. Žalobcovi sa vracia súdny poplatok 77,08 eur cestou prevádzkovateľa systému Slovenská pošta a.s..

Rozhodol tak o žalobe doručenej mu dňa 17.9.2015, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 3.425,44 eur s úrokom z omeškania 9,05% ročne od 18.9.2014 do zaplatenia titulom náhrady škody (po čiastočnom späťvzatí žaloby ostala predmetom konania suma 2.028,08 eur s prísl.).

Žalobu odôvodnil skutočnosťou, že strany sporu uzavreli dňa 28.2.2012 dohodu, ktorou žalobca súhlasil so vstupom na pozemky pri stavebných prácach, ukladaní výtláčného potrubia vodovodu a signalizačného kábla na trase od vodného zdroja v D. E. smerom k vodojemu v k.ú. F. a v rámci

vysporiadania mal žalovaný nahradiť škodu spôsobenú pri výstavbe vo výške 3.424,44 eur, na úhradu ktorej bol vyzvaný fa.č. 1010140008, splatnou 17.9.2014.

Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť s tým, že titulom náhrady škody už zaplatila žalobcovi faktúru č. FV 1309 zo dňa 21.5.2013, splatnú dňa 18.8.2013, vystavenú a uhradenú na základe zápisnice z jednania ohľadom vysporiadania škôd medzi žalobcom a žalovanou a následným odsúhlasením pohľadávky zo dňa 30.12.2013. Žalobca sa domáha škody spôsobenej na pšenici a sóji a titulom devastácie pôdy za rok 2014, ktorá sa ale neopiera o žiaden znalecký posudok, či iné odborné vyjadrenie. Zároveň uviedla, že ako prejav dobrej vôle a ústretovosti, uhradila žalobcovi sumu 1.396,36 eur dňa 15.4.2015, na základe čoho vzal žalobca v podaní zo dňa 21.11.2016 v uvedenej sume žalobu späť (ako devastácia pôdy).

Konajúci súd rozsudkom zo dňa 13.2.2018 č.k. 17Cb/85/2015-105 konanie v rozsahu sumy 1.396,36 eur zastavil; uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 2.028,08 eur spolu s 9,05 % ročným úrokom z omeškania od 18.7.2014 až do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; žalobcovi voči žalovanej priznal náhradu trov konania vo výške 18,44%.

Doplniacím rozsudkom zo dňa 20.3.2018 č.k. 17Cb/85/2015-117 doplnil rozsudok zo dňa 13.2.2018, č.k. 17Cb/85/2015-105 o II. výrok, ktorý znie: Žalobcovi sa vracia súdny poplatok 77,08 eur cestou prevádzkovateľa systému Slovenská pošta, a.s. a III. výrok doplnil takto: Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 2.028,08 spolu s 9,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.424,44 eur od 18.9.2014 do 15.4.2015 a zo sumy 2.028,08 eur s 8,05% ročným úrokom z omeškania od 16.4.2015 až do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Na základe odvolania žalovaného bol rozsudok súdu prvej inštancie uznesením zo dňa 31.1.2020, č.k. 2Cob/1/2020-178 zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie pre jeho zmätočnosť vo výrokoch.

Po vrátení veci odvolacím súdom zo stranami sporu nesporne a zhodne uvádzanými skutočnosťami a skutočnosťami, ktoré boli nepochybne preukázané vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že:

v roku 2012 po tom, ako sa začalo s bezprostredným výkonom stavebných prác pri ukladaní výtlačného potrubia vodovodu a signalizačného kábla na trase od vodného zdroja v Kecerovskom Lipovci smerom k vodojemu v k.ú. F., žalobca a žalovaná uzavreli dňa 28.8.2012 dohodu, ktorou žalobca súhlasil so vstupom na ním obhospodarované pozemky za podmienok (okrem iných), že v prípade obmedzenia nájomcov pôdy v ich poľnohospodárskych prácach budú im vyplatené škody v dohodnutej sume a tiež v prípade poškodenia, resp. znehodnotenia pôdy vplyvom stavebných prác, budú za to nájomcovia žiadať finančné ohodnotenie stanovením rozsahu poškodenia a spôsobom úhrady. Pred uzavretím dohody vzniesol žalobca požiadavku na oddelenie ornice od podornice, ktorá vyplynula nielen z jeho výpovede, ale aj zo zápisu v stavebnom denníku zo dňa 27.8.2012, že v rozpore s jeho požiadavkou „na povrchu zásypu zostali kamene väčšej frakcie a nebola oddelená ornica od podornice, ako bolo požadované.“

realizáciu projektu získala spoločnosť EUROVIA, pre ktorú v subdodávke vykonávala výkopové práce spoločnosť EKOSVIT SABINA;

na základe dohody z 28.8.2012 bola žalovanej faktúrou žalobcu č. FV 1309 zo dňa 21.5.2013 vyúčtovaná strata na úrode repky, pestovanej na výmere 0,8872 ha v sume 1.192,38 eur a strata na úrode pšenice, pestovanej na výmere 1,1076 ha, v sume 1.079,91 eur (o výmere spolu 1,9948 ha); spolu strata na úrode 3.272,29 eur;

v nasledujúcom produkčnom roku žalobca faktúrou č. 1020140008 zo dňa 3.9.2014, splatnou 17.9.2014, vyúčtoval žalovanej sumu 3.424,44 eur za:

škodu na pšenici – hon G. v sume 931,56 eur

škodu na sóji – hon do H. koncom a hon Stredná tabuľa v sume 1.096,52 eur a

za devastáciu pôdy v roku 2014 sumu 1.396,36 eur (všetko bez DPH)

žalovaná uhradila žalobcovi sumu 1.396,36 eur titulom devastácie pôdy pred podaním žaloby dňa 15.4.2015, čím spornou zostala otázka škody za ušlý zisk produkcie, ktorá sa na danej pôde nemohla

vypestovať, pričom na ploche o výmere 0,8872 ha sa pestovala pšenica a na ploche o výmere 1,1076 ha sa pestovala sója;

znalec A. A. D. G. v znaleckom posudku zo dňa 23.10.2017 vypracovanom za účelom určenia hodnoty poľnohospodárskej produkcie na plodinách sóje a pšenice ozimnej v roku 2013, 2014 a 2015 určil výšku škody na oboch plodinách za rok 2014 vo výške 2.030,40 eur.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 18, § 13 až § 15 až § 17 zák. č. 220/2004 Z.z. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, účinného od 1.5.2004, § 420a a nasl. zák. č. 40/1964 Zb. (ďalej len Občiansky zákonník – OZ) a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

Uzavrel, že k vzniku zodpovednostného vzťahu došlo medzi žalobcom ako podnikateľom a obcou ako subjektom verejného práva pri plnení verejnoprospešnej činnosti. Na právny vzťah strán sporu aplikoval ust. § 420a OZ, keďže Obchodný zákonník nemá úpravu zodpovedajúcu tomuto ustanoveniu.

Argumentoval, že § 420a priamo označuje osobu, ktorá prichádza do úvahy ako subjekt zodpovedný za vznik škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou, t.j. robí zodpovedným každého, kto spôsobil škodu za okolností v § 420a OZ, pričom nie je rozhodujúce, či škodu spôsobila fyzická alebo právnická osoba a ani to, že prevádzkovú činnosť realizovala prípadne iná osoba, rozhodujúce je určenie, kto je prevádzkovateľom danej prevádzkovej činnosti.

Realizáciu povolenej stavby uskutočňovala žalovaná obec a iba tá vie posúdiť svoje možnosti, t.j. či vzhľadom na technické vybavenie a personálne kapacity je/nie je schopná uskutočniť ju vo vlastnej réžii. Ak tomu tak nebolo a výkonom povolenej stavby – výkopových prác zmluvne poverila iný subjekt, uvedené nič nemení na tom, že sa jednalo o prevádzkovú činnosť žalovanej. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalovaná je v konaní pasívne legitimovaná.

Vo vzťahu k tvrdenej neexistencii príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a vznikom škody uviedol, že škoda je spôsobená prevádzkovou činnosťou, ak je spôsobená: a) činnosťou, ktorá má prevádzkovú povahu, alebo vecou použitou pri jej činnosti, alebo b) fyzikálnymi, chemickými prípadne biologickými vplyvmi prevádzky na okolie alebo c) oprávneným vykonávaním alebo zabezpečením prác, ktorými sa spôsobí inému škoda na nehnuteľnosti alebo sa mu podstatne sťaží alebo znemožní jej užívanie; pritom nie je rozhodujúce, či sa to udialo v súlade s inak všeobecne záväznou právnou normou (normami vzťahujúcimi sa na danú činnosť). Dospel k záveru, že pri realizácii diela obec použila ťažké mechanizmy za účelom výkopových prác, a teda ide o veci, majúce prevádzkovú povahu (písm. a), pretože ich „prácou“ sa vyhlbovali koridory pre umiestnenie potrubia, čím sa fyzikálne zasiahlo do danej pôdy (písm.b) a napokon zanedbaním povinnosti počítat si obozretne tak, aby nedochádzalo k znehodnocovaniu vrchnej ornice tým, že v zmysle požiadavky žalobcu sa neoddeľovala vrchná od spodnej - nekvalitnej pôdy (čím dochádzalo k jej zmiešavaniu) za súbežnej prítomnosti množstva kameňov došlo k podstatnému sťaženiu až znemožneniu užívania takto dotknutej pôdy (písm. c).

Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že boli splnené všetky predpoklady zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle § 420a OZ a zdôraznil skutočnosť, že okrem zodpovednosti podľa § 420a OZ je v prejednávanej veci daná aj zodpovednosť § 415 OZ, argumentujúc, že ako vyplynulo z výpovede žalobcu „tam, kde sa tieto práce nerealizovali, poprípade tam, kde boli rešpektované požiadavky žalobcu na oddeľovanie vrchnej a spodnej pôdy, nie sú žiadne problémy“ čo svedčí o tom, že pri zachovaní a dodržiavaní tohto postupu by sa škody jednak na degradácii pôdy a jednak na znížení úrodnosti minimalizovali, resp. sa im mohlo predísť úplne. Ignorovaním tejto skutočnosti, tak došlo k následku, že na zasiahnutej pôde došlo k devastácii pôdy a aj k stratám na úrode a teda tak samotný výkon výkopových prác ako aj ignorovanie požiadavky na ochranu pôdneho fondu sú bezprostrednou príčinou vzniku škody.

Pokiaľ ide o výšku škody, zdôraznil, že škoda na úrode za produkčný rok 2013 bola vyúčtovaná fa.č. FV 1309 zo dňa 21.5.2013 (titulom straty na úrode repky, pestovanej na výmere 0,8872 ha v sume 1.192,38 eur a straty na úrode pšenice, pestovanej na výmere 1,1076 ha v sume 1.079,91 eur). Bola vyplatená

po vzájomnej dohode, pričom žalovaným neboli ohľadom výmery dotknutej pôdy ani ohľadom sumy (za stratu na úrode) vznesené žiadne námietky, k vystaveniu tejto fa došlo v máji 2013 (t.j. v čase spísania zápisnice dňa 30.1.2013 bola výška žalobcom uplatňovanej škody známa) a nie až po odsúhlasení jej výšky. Čo sa rozsahu týka, sama žalovaná potvrdila, že spolu so žalobcom a jeho bratom „poškodenú pôdu“ odkrokovali (čím došlo k odsúhlaseniu jej výmery (0,8872 ha a 1,1076 ha) voči čomu sa žalovaná neohradila. Z faktúry, ktorá je predmetom tohto konania je zrejmé, že žalobca sa za rok 2014 nedomáhal náhrady škody z väčšej výmery, len uplatnil škodu aj za devastáciu pôdy (za rok 2013 účtovaná nebola) v sume 1.396,36 eur (žalovaná dobrovoľne zaplatila). Pokiaľ ide o účtovanie jednotlivých cien komodít (pšenica 150,- eur/tona; sója 330/eur/tona) vychádzal súd prvej inštancie zo znaleckého posudku, keď uzavrel, že žalobcom uplatňovaná suma sa nijako nevymykala zo znalcom zistených skutočností. Úrok z omeškania priznal v súlade s § 365, § 369 OBZ a § 1 Nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z.z..

O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP tak, že žalobcovi priznal pomernú časť trov vo výške 18,44 %.

Proti rozsudku podala včas odvolanie žalovaná.

Dôvodí, že škoda, ktorá žalobcovi vznikla, bola uhradená predchádzajúcou faktúrou, tak ako to vyplýva z dohody zo dňa 28.8.2012. Na vystavenie ďalších faktúr žalobca nemal žiadny nárok; výšku škody nepreukázal, faktúru vystavil len podľa predchádzajúcej fa.č. 101014008. Pokiaľ súd pri určení výšky škody vychádzal zo znaleckého posudku, tak znalec ho vypracoval len z údajov poskytnutých žalobcom, osobne nevykonal žiadne dokumentovanie reálneho stavu, nezameral poškodenú plochu, neodobral vzorky z nej, nezrealizoval riadne vlastnú fotodokumentáciu a v konečnom dôsledku posudok nepriniesol žiadne nové zistenia.

Zároveň zdôraznil, že v konaní nebolo preukázané, že by škoda uplatňovaná v roku 2013 bola pretrvávajúca v rovnakom rozsahu, výmere a výške až do roku 2014. Výkopové práce boli ukončené v roku 2013, ich následky boli vysporiadané faktúrou č. FV 1309 zo dňa 21.5.2013. V tejto súvislosti poukázal na výpoveď žalobcu na pojednávaní konanom dňa 23.2.2017, ktorý uviedol, že „poškodená časť tvorí integrálnu súčasť celého honu, je vylúčené, aby stroje obišli tento koridor, ktorý prebieha naprieč celej parcely. V tejto časti role sa preto stroje, určené na osev zeme a zapracovanie osiva do pôdy pohybujú so zdvihnutými mechanizmami..... Stroje musia cez postihnutú časť prejsť, no v tejto časti majú mechanizmy zdvihnuté. Z toho vyplýva, že aj na túto časť sa osivo i chemikálie síce dostanú, avšak nie sú do pôdy zapracované, len na ňom voľne ležia. Je iba otázkou času, či a ktoré z týchto, na povrchu ležiacich zŕn, sa uchytiť...“ Z uvedeného je podľa odvolateľa zrejmé, že škoda na plodinách nemohla vzniknúť tak, ako uvádza žalobca, pretože žalobca na uvedenej ploche riadne nehospodári, nepoužíva technológie a stroje tak, ako na iných častiach a mechanizmy má zdvihnuté. Škoda na plodinách reálne vznikla, ale nie v dôsledku konania žalovanej, no v dôsledku žalobcovho nesprávneho obrábania pôdy.

V ďalšom odvolateľ zdôraznil skutočnosť, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť, keďže žalobca na prvom pojednávaní deklaroval, že kamene z pôdy vyzbieral svojpomocne. Znalec v znaleckom posudku neuviedol, o koľko sa úrodnosť pôdy znížila, ani nešpecifikoval znehodnotenie pôdy kameňmi, resp. neuviedol, že pôdu nie je možné obrábať.

Argumentujúc, že žalobca nie je vlastníkom, ale nájomcom prenajatej pôdy, ktorá je predmetom konania tvrdí, že mal konajúci súd konanie zastaviť.

Na základe uvedeného žiada, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol, resp. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Žalobca reagujúc na odvolanie žalovanej opakuje tvrdenia uvádzané už v priebehu konania.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a dospel k záveru, že je dôvodné.

Na úvod odvolací súd udáva, že aj keď odvolateľ uvádza, že odvolaním napáda všetky výroky rozsudku súdu prvej inštancie, z obsahu jeho odvolania je zrejmé, že dopĺňací rozsudok (t.j. výrok o zastavení konania a výrok o vrátení súdneho poplatku) odvolaním napadnuté nie sú; preto neboli predmetom odvolacieho prieskumu.

V prvom rade sa odvolací súd zaoberal skutočnosťou, či dôvody uvádzané odvolateľom sú prípustnými dôvodmi pre podanie odvolania v zmysle § 365 ods. 1 CSP. Aj keď odvolateľ v odvolaní odvolacie dôvody výslovne nemenuje, z obsahu jeho odvolania je zrejmé, že má na mysli odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f), t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h), t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ide o prípustné odvolacie dôvody, preto odvolací súd meritórne odvolanie prejednal.

Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) je daný vtedy, ak súd vec nesprávne právne posúdil. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, teda vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podriadenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu). Použitie správneho ustanovenia ale neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo - povedané inak - posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona súd vychádzal.

Ďalší odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke, a ktoré nemali v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli inak najavo z hľadiska závažnosti (dôležitosti) zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. CSP o vykonávaní dokazovania.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 30.5.2022 o 10.20 hod. v pojednávacej miestnosti č. 235/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na Úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 219 ods. 3 CSP.

Odvolaací súd má za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak dospel k záveru, že žalovaný zodpovedá žalobcovi za škodu spôsobenú prevádzkovou činnosťou (dokonca, že sú naplnené všetky skutkové podstaty uvedené v § 420a ods. 2 OZ) a že jeho zodpovednosť je daná aj podľa § 415 OZ.

Je nepochybné, že v prejednávanej veci ide o právny vzťah spadajúci pod režim zák. č. 513/1991 Zb. v platnom znení (ďalej len Obchodný zákonník – ObZ), ktorá skutočnosť vyplýva z § 261 ods. 2,3 ObZ.

V ustanovení § 420a ods. 1 OZ je vyjadrená zásada, že každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobí inému prevádzkovou činnosťou. Predpokladom vzniku povinnosti nahradiť škodu tak nie je porušenie právnej (zmluvnej) povinnosti, ale zákonom kvalifikovaná skutočnosť (škodná udalosť), ktorá bola príčinou škody na zdraví alebo na majetku alebo prírodnom prostredí (viď. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo/529/2006). Ide o objektívnu zodpovednosť, t.j. predpokladom zodpovednosti nie je zavinenie osoby zodpovednej za škodu, ale len to, že škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzkovej činnosti a zodpovednostný vzťah vzniká medzi škodcom a poškodeným. Zodpovednostným subjektom je prevádzkovateľ, a to aj vtedy, ak na činnosť použije svojich zamestnancov, alebo inú právnickú osobu, ktorú touto činnosťou poverí.

Prevádzkovou činnosťou sa podľa ustálenej judikatúry rozumie taká činnosť súvisiaca s predmetom činnosti (spravidla podnikateľskej, obchodnej), ktorú fyzická alebo právnická osoba prevádzkovo vykonáva. Predmet tejto činnosti je vymedzený v jej zriaďovacej listine, oprávnení k podnikateľskej činnosti alebo v živnostenskom oprávnení. Prevádzkovou činnosťou je aj taká činnosť fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá nemusí byť vymedzená v predmete jej podnikania, je však súčasťou jej prevádzky a praktickej činnosti, bez ohľadu na to, či je k takejto činnosti treba zvlášťne verejnoprávne oprávnenie (viď. rozsudok Najvyššieho súdu SR 3MCdo/7/2005).

Pre rozhodnutie o odvolaní tak bolo potrebné ustáliť (mimo iného), či žalovaná vykonáva prevádzkovú činnosť; ak áno, či touto činnosťou bola žalobcovi spôsobená škoda a ak áno, aká je jej výška.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná prevádzkovú činnosť vykonáva, (vychádzajúc zrejme zo skutočnosti, že bol investorom danej stavby) a je zodpovedným aj keď práce vykonával iný subjekt určený žalovaným, pretože zodpovedným je ten, kto prevádzkuje činnosť.

Obec je samostatným právnym subjektom, ktorý má právnu a ekonomickú samostatnosť. Obec ako právnická osoba v súlade s Občianskym a Obchodným zákonníkom vystupuje v právnych vzťahoch samostatne vo vlastnom mene, vlastní svoj majetok a má právo nielen s ním hospodáriť, ale aj podnikáť. Obec môže podnikáť vo vlastnom mene, a to na základe ustanovenie § 4 ods. 3 písm. k) Zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého obec vykonáva vlastnú podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce, môže zakladať, zriaďovať, zrušovať a kontrolovať svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia (§ 4 ods. 3 písm. l) Zákona o obecnom zriadení). Z uvedeného je zrejmé, že aj obec prevádzkovú činnosť vykonávať môže.

Odvolaací súd konštatuje, že obec v prejednanom spore nemá postavenie subjektu vykonávajúceho prevádzkovú činnosť, pretože nebolo v konaní preukázané ani tvrdené, že by vykonávala výstavbu vodovodu v rámci činnosti, ktorú prevádzkovo vykonáva (t.j. ako činnosť definovanú v ods. 15 tohto rozsudku). Dielo realizovala spoločnosť EUROVIA, s ktorou obec uzatvorila na jej realizáciu zmluvu a výkopové práce v subdodávkach vykonávala pre ňu iná spoločnosť. Ak príčinou vzniku škody bola okolnosť, že vykonávaním týchto prác bola znehodnotená poľnohospodárska pôda, zodpovednostný vzťah podľa § 420a) OZ vznikol medzi žalobcom a touto spoločnosťou, pretože škoda vznikla v dôsledku jej prevádzkovej činnosti a táto činnosť, prípadne jej vplyv na okolie a vznik škody je vo vzájomnom vzťahu príčiny a následku. Na základe uvedeného odvolaací súd dospel k záveru, že vo vzťahu k § 420a OZ žalovaný nie je aktívne legitimovaný.

Pokiaľ ide o záver súdu prvej inštancie, že u žalovaného je daná aj zodpovednosť podľa § 415 OZ, odvolací súd udáva:

Podľa § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Súd prvej inštancie v podstate dôvodil, že tým, že spoločnosť EUROVIA nedodrжала postup pri výkopových prácach (neoddelila kamene od pôdy) žalovaný porušil svoju prevenčnú povinnosť, t.j. povinnosť počínať si tak, aby nedošlo ku škode. Odvolací súd konštatuje, že z vykonaného dokazovania tento záver súdu prvej inštancie nevyplýva. Ak by bolo aj možné hovoriť o porušení prevenčnej povinnosti, neporušil ju žalovaný, ale spoločnosť, ktorá realizovala výkopové práce.

Vychádzajúc z § 132 ods. 1 CSP, podľa ktorého žaloba musí obsahovať pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností (t.j. zrozumiteľne a určite okolnosti vedúce k podaniu žaloby – skutkový dej) a povinnosťou žalobcu nie je právne kvalifikovať uplatnený nárok, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu, zaoberal sa odvolací súd aj tým, či žalovaný nezodpovedá za škodu podľa § 373 ObZ. V konaní nebolo ale preukázané, že by žalobca porušil svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, alebo povinnosť ustanovenú mu Obchodným zákonníkom.

Vychádzajúc z opisu skutkového deja uvedeného v žalobe, žalobca opiera svoj nárok o dohodu zo dňa 28.8.2012 uzavretú medzi žalovaným a žalobcom (ktorý zastupoval aj I. C. a I. C. ako ďalší nájomcov poľnohospodárskej pôdy). V bode 4 sa jej strany dohodli, že v prípade poškodenia, resp. znehodnotenia pôdy vplyvom stavebných prác, budú za to nájomcovia žiadať finančné ohodnotenie stanovením rozsahu poškodenia a spôsobom úhrady.

Zo Zápisnice z jednania ohľadom vysporiadania škôd žalobcu (podpísaná žalobcom, A. J. K. ako starostom H. F., L. M. ako starostom Obce Boliarov) vyplýva dohoda, že: 1/ vyplatenie reálnych škôd spôsobených pri výstavbe projektu – regenerácia sídla „Boliarov 1“ – suma – 3.272,29 eur za rok 2013; 2/ škody, ktoré vznikli vplyvom devastácie pôdy budú riešené v rokoch 2014 a 2015; 3/ urobiť dozber kameňa na úseku uloženia vodovodného potrubia a skontrolovať kanál, vedľa ktorého vyviera voda na ornú pôdu a nahrnúť zeminu na breh H.. Prehĺbiť rigol pri vodnom zdroji.

Odvolací súd konštatuje, že z oboch vyššie uvedených dôkazov nevyplýva záväzok žalovanej zaplatiť aj škody na úrode pšenice a sóje za rok 2014. Pokiaľ ide o povinnosť uhradiť škodu vzniknutú devastáciou pôdy za rok 2014, ku ktorej sa žalovaný zaviazal (bod 2 Zápisnice), túto splnil zaplatením sumy 1.396,36 eur ako časti fa č. 102014008 (kde bola škoda za devastáciu pôdy touto sumou vyčíslená).

Na základe uvedeného tak odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil (§ 388 CSP) a žalobu zamietol, pretože dospel k záveru, že nie je u žalobcu daná zodpovednosť za škodu ani podľa § 420a OZ, ani podľa § 415 OZ a § 373 Obchodného zákonníka a žalovaný sa ani nezaviazal k splneniu povinnosti, ktorá bola žalobcom žalobou vymáhaná.

Keďže odvolací súd zmenil rozhodnutie, rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie (§ 396 ods. 2 CSP) a nárok na ich náhradu priznal v konaní pred súdom prvej inštancie úspešnému žalovanému (§ 255 ods. 1 CSP).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu bol priznaný v odvolacom konaní úspešnému žalovanému.

O výške týchto trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa v ustanovení § 419 C.s.p.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia odvolacieho súdu, na súde ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie môže podať strana sporu v ktorej neprospech bolo toto rozhodnutie vydané, dovolanie môže podať aj intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.). Ak

bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy podľa § 427 ods. 1 C.s.p.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom, okrem prípadov uvedených v § 429 ods. 2 C.s.p., ak má dovolateľ sám, alebo jeho zamestnanec alebo člen vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Inak dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 447 písm. c) C.s.p.

V dovolaní podľa § 428 C.s.p. sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).